

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงาน จังหวัดระยอง เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 1/2565
วันที่ 1 มีนาคม 2565 ณ ห้องประชุมประตูทอง อาคารบูรพาทิศ ชั้น H โรงพยาบาลระยอง

นายแพทย์พนิต โล่เสถียรกิจ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 กล่าว กรมนามัยมีข้อเสนอ 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการดำเนินงานตามชีวิตตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based) และประเด็นผลกระทบการดำเนินงานในสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ประเด็นที่ 1 การดำเนินงานตามชีวิตตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based)

ขอชื่นชม การดำเนินงานเรื่องพัฒนาการเด็ก สามารถดำเนินการได้ตามค่าเป้าหมาย การดำเนินงานการจ่ายยาเสริมธาตุเหล็ก ดำเนินการได้ดี และการดำเนินงานตัวชี้วัดผู้สูงอายุ Long Term Care ยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย แต่สามารถดำเนินงานได้ค่อนข้างดี

การตายมารดาไทย เป็นปัญหาระดับเขต ในปี 2564 พบอัตราส่วนการตายมารดาไทย 38.97 ต่อการเกิดแสมมีชีพ ซึ่งสูงเป็นอันดับ 4 จาก 12 เขตสุขภาพ ในปี 2565 พบมารดาตาย 9 ราย Direct cause 6 ราย และ Indirect cause 3 ราย ข้อมูลการตายมารดา จังหวัดระยอง ปี 2561 – 2565 พบมารดาตาย 18 ราย มีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ดังนี้

1. คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข (อคม.) กำหนดให้มีการ Audit chart ในการใช้ CPG และ Standing order เพื่อลดการตายมารดาจากภาวะตกเลือดหลังคลอด และภาวะครรภ์เป็นพิษ
2. ปี 2565 มีการผลักดันการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง ตามเกณฑ์ และขับเคลื่อนเป็น PPA ระดับเขต
3. เขตสุขภาพที่ 6 ยังไม่พบการตายในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ COVID-19 และได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 แต่พบการตายในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ COVID-19 และไม่ได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ดังนั้น การฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ในหญิงตั้งครรภ์ จึงมีความสำคัญ

ตัวชี้วัดระดับสติปัญญาเฉลี่ย IQ ของเด็กไทย เป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศและระดับเขต ในปี 2561 เปรียบเทียบกับปี 2564 พบว่า เขตสุขภาพที่ 6 มีระดับ IQ เพิ่มขึ้นจาก 95.49 เป็น 105.38 และจังหวัดระยอง มีระดับ IQ เพิ่มขึ้นจาก 95.94 เป็น 104.48 ผ่านค่าเป้าหมาย มีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น คือ

1. การใช้ยา Progesterone ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการ 5x5 ซึ่งเชื่อมโยงกับ Service Plan สาขาทารกแรกเกิด เพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนด และเป็นทางเลือกให้แก่หญิงตั้งครรภ์ระหว่างการใช้นิยาดหรือยาเหน็บ
2. ค่ามัธยฐานไอโอดีนในปัสสาวะของหญิงตั้งครรภ์ จังหวัดระยอง ค่อนข้างต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ดังนั้น จึงให้ความสำคัญในการจ่ายยา Triferdine ในหญิงตั้งครรภ์ และรณรงค์การใช้เกลือบริโภคเสริมไอโอดีนให้ได้ตามมาตรฐาน
3. จากงานวิจัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีผลต่อพัฒนาการเด็ก ดังนั้น การเปิดโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสำคัญ

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบการดำเนินงานในสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สถานการณ์ COVID-19 ทำให้โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิด ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก และพบว่าแนวโน้มของเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า เพิ่มขึ้น ดังนั้น การเปิดโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะในเด็ก 6 ปีแรกของชีวิต

ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย มีการวิเคราะห์และติดตามข้อมูลให้กับจังหวัด ในเขตสุขภาพที่ 6 โดยมี ข้อมูลระดับประเทศ ระดับเขต และระดับจังหวัด แยกรายอำเภอ ในเรื่อง 1) หญิงตั้งครรภ์ ฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง, ฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ และ การดูแลหลังคลอดครบ 3 ครั้ง 2) การคัดกรองพัฒนาการเด็ก, คัดกรอง พัฒนาการเด็กพบสงสัยล่าช้า, พัฒนาการเด็กพบสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม 3) การจ่ายยาเสริมธาตุเหล็ก และภาวะซีดในเด็กปฐมวัย 4) การจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กในเด็กวัยเรียน 5) การคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่, การคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร และการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ซึ่งการติดตามข้อมูลช่วยให้จังหวัด สามารถทำงานได้มากขึ้น

ข้อสั่งการ/ ข้อเสนอแนะ

นายแพทย์ณรงค์ อภิกุลวณิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6 กล่าว

1. กลุ่มประชากรแฝงวัยทำงาน จังหวัดระยองต้องจัดบริการเชิงบูรณาการ ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ในเรื่องการเข้าถึงการให้บริการการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19
2. เป็นห่วงเรื่องห้องไม่พร้อม อัตราการเกิดน้อยกว่าอัตราการเสียชีวิต ในจังหวัดระยอง อัตราการเกิดน้อยแต่คุณภาพไม่สูง
3. ค่ามัธยฐานไอโอดีนในปีสภาวะของหญิงตั้งครรภ์ ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ การเจาะส้นเท้าในเด็ก มีผลต่อการพัฒนาการเด็ก การเปิดโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะช่วยในการดูแลเด็ก
4. ระดับสติปัญญาของเด็กเพิ่มขึ้น แต่ยังเป็นห่วง ดังนั้น การเปิดโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นประเด็นหลัก โดยให้โรงพยาบาลระยอง เป็นหลักเรื่อง Medical ส่วนกรมวิชาการ ให้เพิ่มเติมในส่วนวิชาการให้สอดคล้องเพิ่มมากขึ้น จากนั้นให้นำกลไกไปพัฒนาในเรื่อง EQ SQ และ MQ ต่อไป
5. ให้กรมอนามัย ติดตามการเปิดโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่พร้อมในการเปิดโรงเรียน ซึ่งต้องขอเปิดกับคณะกรรมการควบคุมโรคของจังหวัด

นางสาวพรวิมล นภาคัย
ผู้ตรวจราชการประชุม

นางสาวสุริภักดิ์ พรหมมินทร์
ผู้ตรวจราชการประชุม